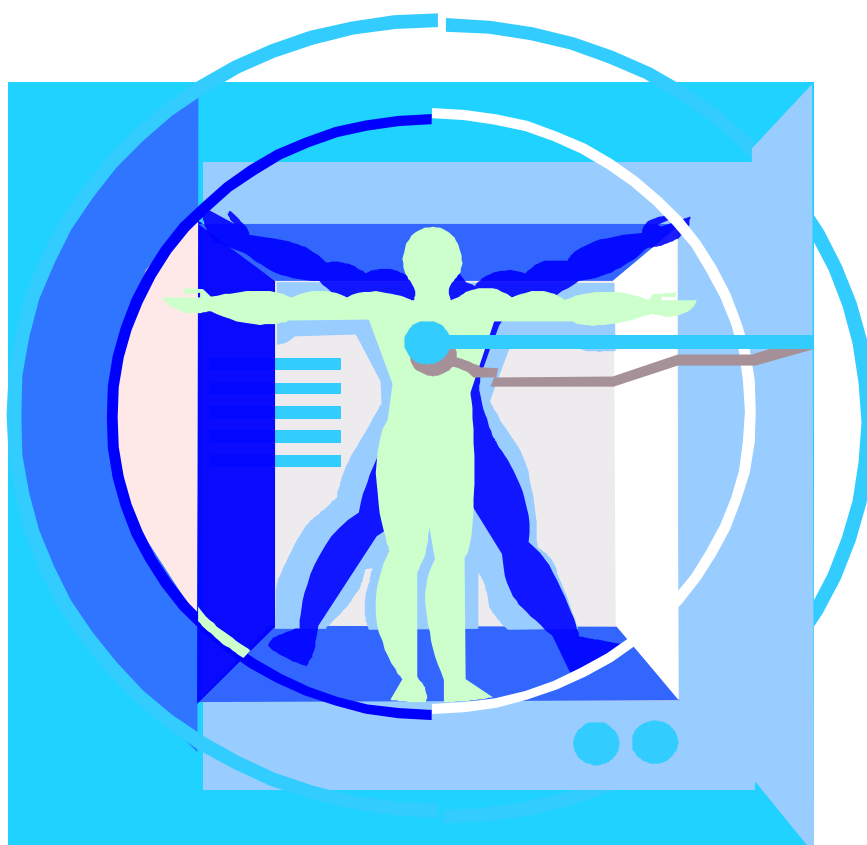

Hälso- och sjukvårdsuppgifter i Skaraborgs kommuner

2010

Innehåll

1. Inledning och bakgrund	3
2. Definitioner och begrepp	4
3. Ordinationsprocessen	5
4. Delegering	6
5. Hälsa- och sjukvårdsuppgifter	7
Arbetsterapeut.....	7
A. Ordinerade hälsa- och sjukvårdsuppgifter som kan utföras av reellt kompetent personal inom vård och omsorg	7
B. Ordinerade hälsa- och sjukvårdsuppgifter som kräver delegering av legitimerad arbetsterapeut för att kunna utföras av reellt kompetent personal inom vård och omsorg.	8
C. Hälsa- och sjukvårdsuppgifter som inte får delegeras utan ska utföras av leg. arbetsterapeut.....	8
Sjukgymnast.....	9
A. Ordinerade hälsa- och sjukvårdsuppgifter som kan utföras av reellt kompetent personal inom vård och omsorg	9
B. Ordinerade hälsa- och sjukvårdsuppgifter som kräver delegering av legitimerad sjukgymnast för att kunna utföras av reellt kompetent personal inom vård och omsorg.	10
C. Ordinerade hälsa- och sjukvårdsuppgifter som inte får delegeras utan ska utföras av leg. sjukgymnast.....	10
Sjuksköterska	11
A. Ordinerade hälsa- och sjukvårdsuppgifter som kan utföras av reellt kompetent personal inom vård och omsorg	11
B. Ordinerade hälsa- och sjukvårdsuppgifter som kräver delegering av legitimerad sjuksköterska för att kunna utföras av reellt kompetent personal inom vård och omsorg.	12
C. Ordinerade hälsa- och sjukvårdsuppgifter som inte får delegeras utan ska utföras av leg. sjuksköterska.....	13
Referensmaterial	15
Ansvarig arbetsgrupp.....	16

Hälso- och sjukvårdsuppgifter i Skaraborgs kommuner.

1. Inledning och bakgrund

Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar regleras ytterst i 18 § Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), (1982:763), och bygger till vissa delar på biståndsbeslut enligt Socialtjänstlagen och beviljade insatser enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. I Västra Götaland finns ett avtal som reglerar hälso- och sjukvårdansvaret mellan de 49 kommunerna och Västragötalandsregionen. Av avtalet framgår att kommunen skall erbjuda en god hälso- och sjukvård:

- till de personer som bor på särskilda boenden samt bostäder med särskild service
- för personer under vistelse på daglig verksamhet
- till personer med sjukvård i ordinärt boende (hemsjukvård)

Hälso- och sjukvårdsuppgifter inom den kommunala vården omfattar omvårdnad, rehabilitering och utförande av medicinska ordinationer. Uppgifterna spänner över ett brett fält på olika nivåer. Inom den kommunala hälso- och sjukvården finns tre yrkeskategorier som är hälso- och sjukvårdspersonal: leg. arbetsterapeut, leg. sjukgymnast och leg. sjuksköterska. Dessa yrkeskategorier har formell kompetens för sina respektive hälso- och sjukvårdsuppgifter. Till den kommunala hälso- och sjukvården hör förutom den legitimerade personalen den omvårdnadspersonal som biträder dessa grupper.

Detta dokument är en beskrivning av hälso- och sjukvårdsuppgifter som utförs i den kommunala vården i Skaraborg samt processer vid beslut om utförandet av yrkesspecifika arbetsuppgifter med syfte att:

- Tydliggöra vilka arbetsuppgifter som är hälso- och sjukvårdsuppgifter samt den legitimerade personalens ansvar inom kommunal hälso- och sjukvård.
- Lägga grunden för en samsyn kring vilka hälso- och sjukvårdsuppgifter som kan bli föremål för delegering inom Skaraborgs kommuner.
- Bidra till en god och säker vård i den kommunala hälso- och sjukvården.

Legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal ska arbeta utifrån ett etiskt förhållningssätt och i överenskommelse med vetenskap och beprövad erfarenhet inom sitt yrkesområde. Syftet är att främja hälsa och förebygga sjukdom. Legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal har skyldighet att följa, medverka i och använda kunskapen från forsknings- och utvecklingsarbete. Ordinationer och åtgärder ska utgå ifrån evidensbaserade behandlingsmetoder. Legitimerad personal ska hålla sig uppdaterad om riktlinjer och organisatoriska vårdprogram.

I kommunala arbetsuppgifter för legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal ingår också att samarbeta med intresseorganisationer och samhällsorgan för att uppnå en bättre hälsa för äldre och funktionshindrade.

Legitimerade hälso- och sjukvårdspersonal arbetar förebyggande och behandlande, med specifik omvårdnad och/eller specifik rehabilitering/habilitering. Åtgärderna är individ och/eller miljöinriktade. Vård och behandling skall, så långt det är möjligt, ske i samverkan med patienten. Respektive yrken medverkar i samordnad vårdplanering.

2. Definitioner och begrepp

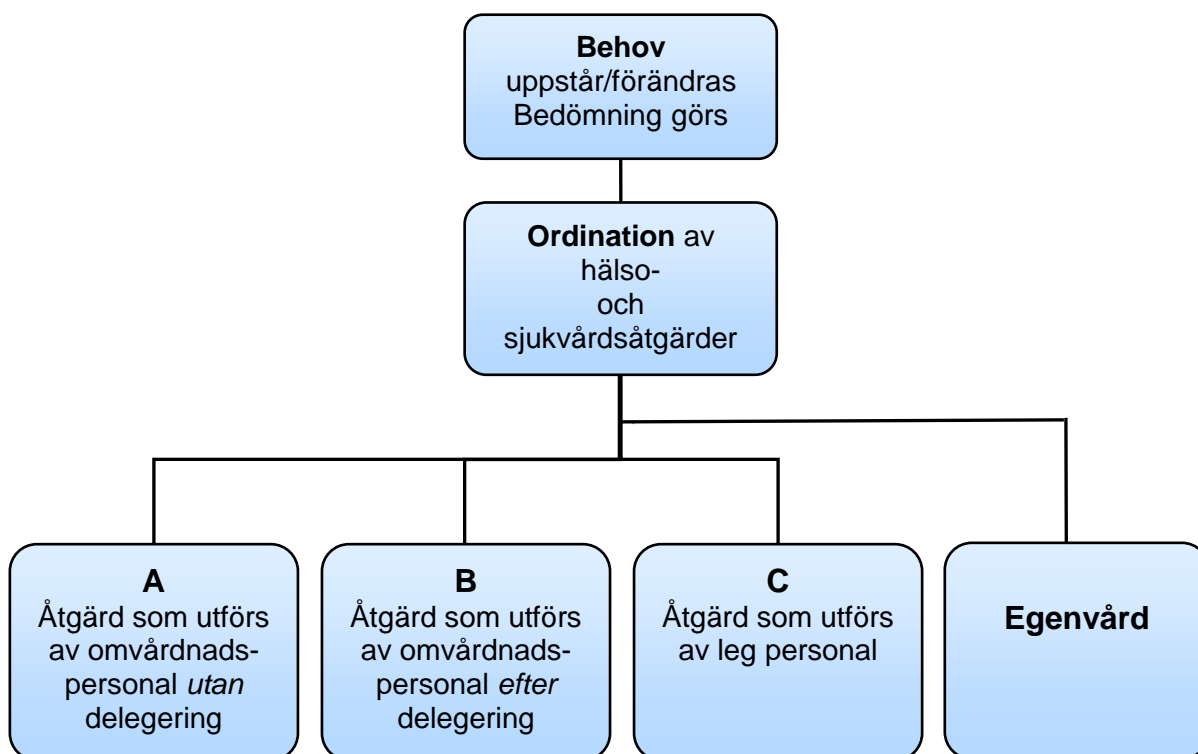
Hälso- och sjukvård	Åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador. Till hälso- och sjukvården hör även sjuktransporter samt att ta hand om avlidna.
Instruktion	Anvisning om hur, när och var något ska utföras.
Ordination	Beslut av behörig hälso- och sjukvårdspersonal att patient ska bli föremål för hälso- och sjukvårdsåtgärd. Vad som ska göras och i vilken omfattning.
Handledning	Råd och stöd vid eller inför utförande av hälso- och sjukvårdsuppgift.
Egenvård	Hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerad yrkesutövare bedömt att patienten själv kan utföra eller ansvara för.
Delegering	Skriftlig överlåtelse av medicinsk arbetsuppgift från någon som tillhör hälso- och sjukvårdspersonal och som har formell och reell kompetens för arbetsuppgiften till annan person som saknar formell kompetens men har reell kompetens för arbetsuppgiften.
Specifik	Bestämd, av särskilt slag.
Formell kompetens	Legitimation för yrket, godkänd högskoleutbildning som leder till yrkesexamen enligt särskild examensbeskrivning, fastställd specialistutbildning eller genom särskild kurs inom yrket.
Reell kompetens	Att i praktiken kunna utföra arbetsuppgifter i alla dess delar.

3. Ordinationsprocessen

När ett behov av hälso- och sjukvårdsinsats uppstår eller förändras gör legitimerad personal en bedömning som kan resultera i en åtgärd. Åtgärden dokumenteras som en ordination där det framgår vad som skall utföras och i vilken omfattning. Ordinationen åtföljs av en instruktion där det framgår hur åtgärden ska genomföras.

Om den legitimerade personalen bedömer att patienten klarar att ta ansvaret för utförandet av ordinationen, resulterar det i vård under eget ansvar – egenvård (SOSFS 2009:6).Handledning ges då till patienten. Det innebär att åtgärden utförs självständigt av patienten eller med hjälp av någon som patienten själv instruerar.

I de fall patienten inte kan utföra åtgärden som egenvård utförs hälso- och sjukvårdsuppgiften av den legitimerade personalen själv eller lämnas över till omvårdnadspersonal som då får handledning i hur uppgiften ska utföras. I vissa fall måste uppgiften också delegeras.

4. Delegering

Enligt 24 § HSL framgår att det ska finnas en sjuksköterska som är medicinskt ansvarig (MAS) och svarar för att beslut om att delegera ansvar för vårduppgifter är förenliga med säkerhet för patienterna. Om ett verksamhetsområde i huvudsak omfattar rehabilitering får en sjukgymnast eller en arbetsterapeut (MAR) fullgöra ovanstående.

Enligt 2 kap. 6 § i Lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område får den som tillhör hälso- och sjukvårdspersonalen överlåta en arbetsuppgift till en annan person, endast då detta är förenligt med god och säker vård. Den som överlåter en arbetsuppgift till någon annan svarar för att denne har förutsättningar att fullgöra uppgiften.

Av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1997:14) om delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvård framgår att vissa hälso- och sjukvårdsuppgifter skall, för att få utföras av personal som innehar reell kompetens men saknar formell kompetens, delegeras av formellt kompetent hälso- och sjukvårdspersonal. Uppgiftsmottagaren skall vara reellt kompetent för den aktuella uppgiften. Han/hon skall genom erfarenhet i sin praktiska yrkesverksamhet eller genom fortbildning ha visat sig ha blivit reellt kompetent för den uppgift som är avsedd att delegeras.

Delegeringar av medicinska arbetsuppgifter får inte göras slentrianmässigt. Med hänsyn till kraven på vård av god kvalitet och hög säkerhet för patienterna ställer varje delegeringsbeslut mycket stora anspråk på gott omdöme, goda kunskaper och noggrannhet hos såväl den som delegerar som den som åtar sig arbetsuppgiften.

Då varje enhet inom hälso- och sjukvården skall vara bemannad med formellt kompetent personal i den omfattning som är nödvändig, blir utrymmet för delegeringar av arbetsuppgifter begränsat. Delegering är inte avsett att användas för att lösa brist på personal eller av ekonomiska skäl.

Även om bemanningen är sådan att formellt kompetent personal finns i den omfattning som är nödvändig, kan situationer förekomma där det kan vara befogat att delegera en arbetsuppgift till någon som förvärvat reell kompetens för uppgiften. Det kan ske när det utifrån ett helhetsperspektiv är bättre för patienternas behov och under förutsättning att patientsäkerheten inte äventyras.

Den som meddelar ett delegeringsbeslut skall inte bara vara formellt utan också reellt kompetent för den arbetsuppgift som beslutet avser.

Vårdgivaren kan aldrig föreskriva att viss eller vissa medicinska arbetsuppgifter skall delegeras. Behovet och lämpligheten av delegering i det enskilda fallet kräver nämligen alltid en professionell bedömning. För detta svarar den yrkesutövare som är ålagd arbetsuppgiften.

En arbetsuppgift får inte delegeras om det av en bestämmelse i en författning, en instruktion eller liknande framgår att uppgiften är förbehållen en viss yrkesgrupp eller om något liknande formellt eller praktiskt hinder föreligger.

5. Hälso- och sjukvårdsuppgifter

På följande sidor redovisas hälso- och sjukvårdsuppgifter fördelade utifrån respektive yrkeskategori och indelade enligt följande:

- A. Ordinerade hälso- och sjukvårdsuppgifter som kan utföras av reellt kompetent personal inom vård och omsorg.
- B. Ordinerade hälso- och sjukvårdsuppgifter som kräver delegering av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal för att kunna utföras av reellt kompetent personal inom vård och omsorg.
- C. Ordinerade hälso- och sjukvårdsuppgifter som inte får delegeras utan ska utföras av leg. hälso- och sjukvårdspersonal.

Vid bedömning av om en hälso- och sjukvårdsuppgift ska utföras enligt A, B eller C ska följande beaktas:

- patientens tillstånd och funktionsnedsättning (t.ex. smärta, spasticitet, desorientering, nedsatt verbal och kommunikativ förmåga, progressiv sjukdomsbild).
- risker för patientens säkerhet/felbehandling.
- uppgiftens svårighetsgrad.
- omvårdnadspersonalens reella kompetens.
- den legitimerade personalens reella kompetens dvs. att den som delegerar är väl förtrogen med uppgiften.

Arbetsterapeut

A. Ordinerade hälso- och sjukvårdsuppgifter som kan utföras av reellt kompetent personal inom vård och omsorg.

- Okomplicerad aktivitetsträning inom:
 - personlig ADL, t.ex. förflyttningar, på-/ avklädning, hygien, toalettbesök
 - instrumentell ADL, t.ex. matlagning, inköp, städning.
 - övriga aktiviteter i vardagen och på fritiden.
- Okomplicerad funktionsträning av
 - kognitiva funktioner; t.ex. minne, språk/kommunikation, kroppsuppfattning, uppmärksamhet.
 - sjukliga funktioner; t.ex. uthållighet, självförtroende, initiativ.
 - sociala funktioner; t.ex. uppmärksamhet, samtala, samarbeta .

p

s

-

ensomotoriska funktioner; t.ex. ledrörlighet, greppförmåga, koordination, muskelfunktion, balans, sensibilitet.

- Okomplicerad ortosbehandling och ödem-/kompressionsbehandling, t.ex. av-/påtagning av ortoser och ödem-/kompressionshandskar.
- Tillse att förskrivna medicintekniska produkter/hjälpmiddel hanteras och används på avsett sätt.
- Dokumentation av utförd ordinerad hälso- och sjukvårdsuppgift; t.ex. signeringslistor.

B. Ordinerade hälso- och sjukvårdsuppgifter som kräver delegering av legitimerad arbetsterapeut för att kunna utföras av reellt kompetent personal inom vård och omsorg.

- Specifik aktivitetsträning av personlig och/eller instrumentell ADL, arbete och fritid.
- Specifik funktionsträning av kognitiva, psykiska, sociala eller sensomotoriska funktioner.
- Behandling med värme alternativt kyla.
- Behandling med medicinteknisk produkt.
 - Specifik ortosbehandling, t ex på- och avtagning av komplicerande ortoser.
- Specifik kompressionsbehandling.
- Dokumentation av utförd delegerad hälso- och sjukvårdsuppgift.

C. Hälso- och sjukvårdsuppgifter som inte får delegeras utan ska utföras av leg. arbetsterapeut

- Aktivitetsbedömning.
- Identifiera problem, fastställa mål och planera åtgärder.
- Medverka till att identifiera risker i miljö och livsföring och bedöma vilka hälsofrämjande arbetsterapeutiska åtgärder som behöver genomföras.

- Genomföra åtgärder av komplicerad karaktär, för att utveckla eller bibehålla aktivitets- och funktionsförmåga.
- Upprättande av träningsprogram. Dosering av träningsintensitet, frekvens och belastning.
- Utprovning och förskrivning av medicintekniska produkter/hjälpmedel i enlighet med *Handboken för förskrivning av personliga hjälpmedel*.
- Initiera, anvisa och prova ut specialanpassning av medicinteknisk produkt/hjälpmedel samt förskriva denna.
- Föreslå åtgärder för anpassning av miljön, t.ex. bostadsanpassning, samt ansvara för att dessa är säkra för patienten.
- Delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter utifrån yrkeskompetens.
- Uppföljning och utvärdering av utförda hälso- och sjukvårdsåtgärder.
- Dokumentation i enlighet med patientdatalagen.
- Ansvara för att relevant information inom yrkesområdet inhämtas och rapporteras vidare i vårdkedjan.
- Ansvar för att göra riskbedömningar, arbeta med skadeprevention och hantera avvikelser inom yrkesområdet.
- Ge råd och stöd, instruera och handleda patient, närstående och vårdpersonal utifrån den enskilda patientens behov inom yrkesområdet.

Sjukgymnast

A. Ordinerade hälso- och sjukvårdsuppgifter som kan utföras av reellt kompetent personal inom vård och omsorg.

- Okomplicerad aktivitetsträning
 - Gång- och trappträning med eller utan gånghjälpmedel.
 - Förflyttningsträning; t.ex. förflyttning i och ur säng, resa sig upp alternativt sätta sig i stol.
- Okomplicerad funktionsträning
 - kontrakturförebyggande åtgärd; t.ex. uttag av rörlighet i samband med av- eller påklädning, enkla rörelseövningar eller funktionella viloställningar.
 - andningsgymnastik; t.ex. assistera vid andning med PEP-flaska eller PEP-mask.

- av t.ex. muskelstyrka, rörlighet, kondition, koordination och balans med eller utan redskap.
- Leda gruppgymnastik.
- Av- och påtagning av ortopediska hjälpmedel, t.ex. okomplicerade ortoser.
- Tillse att förskrivna medicintekniska produkter/hjälpmiddel sköts och används på avsett sätt.
- Dokumentation av utförd ordinerad hälso- och sjukvårdsuppgift, t.ex. signeringslista.

B. Ordinerade hälso- och sjukvårdsuppgifter som kräver delegering av legitimerad sjukgymnast för att kunna utföras av reellt kompetent personal inom vård och omsorg.

- Specifik aktivitetsträning
 - gång- och trappträning.
- Specifik funktionsträning
 - kontrakturprofylax enligt program, av t.ex. muskelstyrka, rörlighet, kondition, koordination och balans med eller utan redskap.
 - andningsgymnastik, t.ex. assistera vid andning med PEP-flaska eller PEP-mask.
 - träning/ behandling på tippbräda.
- Behandling med medicinteknisk produkt.
 - TENS-behandling.
 - Specifik ortosbehandling, t.ex. på- och avtagning av komplicerande ortoser.
- Behandling med värme alternativt kyla.
- Specifik bassängträning.
- Dokumentation av utförd delegerad hälso- och sjukvårdsuppgift.

C. Ordinerade hälso- och sjukvårdsuppgifter som inte får delegeras utan ska utföras av leg. sjukgymnast.

- Funktionsbedömning.
- Identifiera problem, fastställa mål och planera åtgärder.
- Komplicerad funktionsträning/ behandling.

- Upprättande av träningsprogram. Dosering av träningsintensitet, frekvens och belastning.
- Akupunktur i smärtlindrande och/eller behandlande syfte.
- Utprovning och förskrivning av medicintekniska produkter(hjälpmedel) i enlighet med *Handboken för förskrivning av personliga hjälpmedel*.
- Utprovning inför behandling med medicinteknisk produkt inom yrkesområdet.
 - TENS-utprovning för smärtlindring och/eller behandling.
 - Utprovning av ortoser.
- Initiera, anvisa och prova ut specialanpassning av medicinteknisk produkt/hjälpmedel samt förskriva denna.
- Delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter utifrån yrkeskompetens.
- Uppföljning och utvärdering av utförda hälso- och sjukvårdsåtgärder.
- Dokumentation i enlighet med patientdatalagen.
- Ansvara för att relevant information inom yrkesområdet inhämtas och rapporteras vidare i vårdkedjan.
- Ansvar för att göra riskbedömningar, arbeta med skadeprevention och hantera avvikelser inom yrkesområdet.
- Ge råd och stöd, instruera och handleda patient, närstående och vårdpersonal utifrån den enskilde patientens behov inom yrkesområdet.

Sjuksköterska

A. Ordinerade hälso- och sjukvårdsuppgifter som kan utföras av reellt kompetent personal inom vård och omsorg.

- Okomplicerade sjukvårdsuppgifter exempelvis:
 - observationer och kontroller (ex. – förändringar av allmäntillstånd, nutrition, temperatur, puls, blodtryck, urin/faeces).
 - enklare såromläggning.
 - stomi- och kateterskötsel.
 - byte av inkontinenshjälpmedel.
 - på- och avtagning av kompressionsstrumpa.

- Akut insättning av PEG-sond när den ramlat ut, detta måste kunna göras av den som upptäcker det för att undvika ihopdragning, vilket kan kräva re-operation.
- Allmän omvårdnad vid vård vid livets slut samt omhändertagande av avliden.
- Hantering av material, orent och höggradigt rent/sterilt, hantering av smittförande avfall samt skötsel av medicintekniska produkter.
- Rapportering och dokumentation av utförd ordinerad hälso- och sjukvårdsuppgift.

B. Ordinerade hälso- och sjukvårdsuppgifter som kräver delegering av legitimerad sjuksköterska för att kunna utföras av reellt kompetent personal inom vård och omsorg.

- Läkemedelshantering enligt lokal instruktion från MAS exempelvis:
 - administrering och i vissa fall iordningställande av läkemedelsdos.
 - iordningställa och administrera subkutan injektion med insulin i penna vid stabil plasmaglucosnivå.
 - vid långtidsbehandling iordningställa och administrera subkutan injektion med penna, **beslutas i samråd med MAS i varje enskilt fall.**
 - administrera iordningställd subkutan injektion enligt ordination, **beslutas i samråd med MAS i varje enskilt fall.**
 - syrgasbehandling – byte av mask/grimma, apparatvård, **ej inställning av syrgasflöde.**
 - inhalationsbehandling med endosbehållare.
- Komplicerade sjukvårdsuppgifter exempelvis:
 1. Nutrition
 - Matning av person med uppenbara sväljningssvårigheter.
 - Avslutning av matning via nasalsond.
 - Handhavande av och matning via PEG-sond.
 2. Elimination
 - Katetrisering i okomplicerade fall.
 - Kateterspolning, blåssköljning, blåstråning.
 - Manuell peritonealdialys.
 - Skötsel av suprapubiskateter.
 3. Övrigt
 - Venprovtagning, (ej blodgruppering).
 - Lindning av ben i kompressionssyfte.
 - Tracheostomiskötsel och sugning i tracheostomin, **beslutas i samråd med MAS i varje enskilt fall.**
 - Sugning övre luftvägar.

- Omfattande såromläggningar och sårbehandlingar.
- Dokumentation av utförd delegerad hälso- och sjukvårdsuppgift.

C. Ordinerade hälso- och sjukvårdsuppgifter som inte får delegeras utan ska utföras av leg. sjuksköterska.

- Dokumentation i enlighet med patientdatalagen.
- Medicinsk bedömning enligt formell kompetens vid sjuk- och olycksfall.
- Ansvar för specifik omvårdnad, planering av individuella omvårdnads mål/planer och omvårdnadsåtgärder samt uppföljning och utvärdering av hälso- och sjukvårdsuppgifter.
- Ge råd och stöd, instruera och handleda patient, närstående och vårdpersonal utifrån enskilda patienters behov inom yrkesområdet.
- Riskbedömningar och avvikelshantering enligt yrkesansvaret, t.ex. trycksår, fallskador och nutrition.
- Läkemedelshantering enligt lokal instruktion från MAS exempelvis:
 - Uppföljning av läkemedelsbehandling på individnivå tillsammans med behandlande läkare.
 - Intramuskulära injektioner/vaccinationer.
 - Infusioner (antibiotika infusioner utförs inte generellt, endast efter **individuell bedömning och i samråd med MAS**),
 - Delning av dosett.
- Katetrisering, initialt samt vid komplicerad kateterisering. Instillation av läkemedel efter ordination, ex. i urinblåsa.
- Provtagning för blodgruppering och korstest. Blodtransfusion **efter individuell bedömning och i samråd med MAS** (utförs inte generellt).
- Sättning av sond. Lägeskontroll av nässond innan sondmatning. Sondmatning vid samtidig infusionsbehandling eller behandling med epiduralkateter.
- Ansvar för handhavandet av medicintekniska produkter (MTP) som förekommer vid medicinsk behandling/kontroll exempelvis smärtpumpar, epiduralkatetrar, port-a-cath, syrgasbehandling, blodtrycksmanschett, peritonealdialys.
- Utprovning och förskrivning av medicintekniska produkter/hjälpmiddel i enlighet med *Handboken för förskrivning av personliga hjälpmiddel*.

- Vid dödsfall genomföra den yttre undersökningen av kroppen enligt indirekta kriterier om detta är överenskommet före dödsfallet (SOSFS 2005:10).

Referensmaterial:

FoU-rapport 38 Omvårdnad i patientjournalen

Hälso- och sjukvårdslag (1982:763)

<http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=1982:763>

Lag om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område (1998:531).

<http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=1998:531>

Förordning om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område (1998:1513).

<http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=1998:1513>

Patientdatalagen (2008:355)

<http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=2008:355>

Socialstyrelsens kompetensbeskrivning för sjukgymnaster.

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer1999/1999-3-1>

Socialstyrelsens kompetensbeskrivning för arbetsterapeuter.

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2001/2001-105-2>

Socialstyrelsens kompetensbeskrivning för sjuksköterskor.

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2005/2005-105-1>

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1997:14) om delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvård.

<http://www.socialstyrelsen.se/sosfs/1997-14>

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2005:10) om kriterier för bestämmande av människans död.

<http://www.socialstyrelsen.se/sosfs/2005-10>

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2009:6) om bedömning av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård.

<http://www.socialstyrelsen.se/sosfs/2009-6>

Socialstyrelsens termbank.

<http://www.socialstyrelsen.se/terminologi>

Avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.

<http://www.vastkom.se/avtal/dokument%20ansvaret%20for%20halso%20och%20sjukvarden/Ansvar%20for%20halso%20och%20sjukvard%20i%20VGotland.pdf>

Handbok för förskrivning av personliga hjälpmedel.

<http://www.vgregion.se/Ovriga-sidor/Handbok-for-forskrivning-av-personliga-hjalpmedel/>

Nationalencyklopedin.

<http://www.ne.se/>

Ansvarig arbetsgrupp:

Birgit Barring	birgit.barring@hjo.se	MAS
Eva Westlin	eva.westlin@hjo.se	Arbetsterapeut
Monica Wictorin	monica.wictorin@mariestad.se	Sjukgymnast
Jessica Karlgren	jessica.karlgren@falkoping.se	Rehabchef
Claes-Håkan Ekberg	claes-hakan.ekberg@lidkoping.se	Sjukgymnast
Marita Oldén	marita.olden@grastorp.se	Sjuksköterska
Helene Benjaminsson	helene.sandqvist-benjaminsson@vara.se	MAS
Helene Jonsson	helene.jonsson@toreboda.se	Arbetsterapeut

Synpunkter och kommentarer kan förmedlas till ovanstående personer som underlag inför nästa revidering.